Méltányos kereskedelem

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

11. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Tomory Ibolya

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A tanulók figyelmének ráirányítása arra a világméretű igazságtalanságra, amely az élvezeti cikkek termelőit éri a hagyományos kereskedelem révén. Annak ösztönzése, hogy a fogyasztói oldalon állva, képesek legyenek ezt a kérdést a méltányosság szempontjai szerint átgondolni, és ennek következményeit előbb-utóbb vásárlói magatartásukban is érvényesíteni.
A modul témái, tartalma	Témák: Társadalom – szociális problémák, esélyegyenlőtlenség, gazdaság; konfliktus – érdekellentét, dilemmahelyzet, verseny; kultúra – multikulturalitás, interkulturalitás; erkölcs és jog – szabályozás, döntés; globalizáció – világgazdaság, világproblémák, nemzetközi szervezetek; jelenismeret Tartalom: Import gyümölcsök és élvezeti cikkek az áruházak polcain. Banáncégek, termelő és exportáló országok. A hagyományos kereskedelmi folyamat állomásai. A méltányos kereskedelem alapelvei. A méltányos és a hagyományos kereskedelemből származó áruk összevetése. Érvek és ellenérvek. Tudatos vásárlók.
Megelőző tapasztalat	Globális problémák tárgyalása
Ajánlott továbbhaladási irány	Nemzetközi erőfeszítések a világszegénység visszaszorítására
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: önállóság, autonómia Önszabályozás: felelősségvállalás, törődés, tekintet másokra A szociális kompetenciákkal összefüggő kognitív készségek: problémakezelés, kritikai gondolkodás, szabályalkotás, nyitottság Társas kompetenciák: empátia, együttműködés, szociális érzékenység
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember-és társadalom; Földünk és környezetünk
	Tantárgyakhoz: társadalomismeret; földrajz; osztályfőnöki óra
	Modulokhoz: Vásárlás tudatosan (szka208_41); Új Eldorado (szka208_34); A nepáli lokta-papír program Egy sikeres fejlesztési projekt (szka210_30); Kívülről vagy belülről? – Segélyezés, fejlesztés (szka210_37); A fejlesztés két oldala; A csoki útja (szka210_31); Együttműködés vagy érdek?(szka210_34); Életben maradni – eltérő életesélyek és a segítségnyújtás lehetőségei a világ különböző pontjain (szka210_57); A világ gyermekei 3.; Tudod, hogy ki készítette? (szka208_10)
Támogató rendszer	Andacs Noémi–Gazdag Rita: *Fair Trade Lapozó iskoláknak*. Planet Alapítvány, 2006 Szittner Anikó (szerk.): *Méltányos kereskedelem – fair trade*. Védegylet. Budapest, 2005

	Méltányos kereskedelemről szóló, készülő középiskolai oktatási dokumentum (a modul szerzőjének közreműködésével)

Módszertani ajánlás

Célszerű a három órát egymás után megtartani, ha lehet – annak érdekében, hogy a modul üzente megfoghatóvá váljon. Amennyiben erre nincs lehetőség, ajánlatos felidézni az előző alkalmak fő gondolatait néhány kulcsszó segítségével.
A foglalkozáshoz szükséges eszközök: a tanulók és tanár által gyűjtött gyümölcsök és élvezeti cikkek címkéi, A Föld országai című térkép (nagyméretű falitérkép), kistérkép, banánformára vágott, sárga papírok a banántermesztő országok számának megfelelően.

A foglalkozás előtt két-három héttel kérjük meg a tanulókat, hogy gyűjtsenek zöldségeken, gyümölcsökön és élvezeti cikkeken található címkéket és cégjelzéseket (ananász, banán, citrusfélék, tea, kávé, kakaó). A tanár is gyűjtsön, és vigyen néhányat az órára.

A méltányos kereskedelemmel kapcsolatos gondolkodás és attitűdök formálása azért nehéz, mert sokszor hiába választanánk jobb megoldást, anyagi helyzetünk, vagy családunk anyagi helyzete befolyásolja, hogy milyen terméket vásárolunk meg. Ezért fontos, hogy az egyes feladatok megoldása, az állásfoglalás és a táblázatos választások során ne ítéljük meg, hogy ki milyen helyesen választott. Inkább azt hangsúlyozzuk, hogy mindenki szereplője a kereskedelemi tevékenységnek, és választásai, vásárlási szokásai visszahatnak rá.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Címkék, származási helyek – Útmutató
P2 – Banántermelő övezetek, országok (Háttér- információk)
P3 – Banánimportáló cégek és országok (Háttér- információk)
P4 – Kinyomtatható páros életképek (külön mappában)
P5 – A banán útja képekben – Kinyomtatható képek (külön mappában)
P6 – A méltányos kereskedelem (Háttér- információk)

Tanulói segédletek

D1 – Te mit választanál? Csoportos feladatlap. A lapot annyi példányban kell sokszorosítani, ahány csoport dolgozik majd vele.
D2 – Termelők és exportálók. Csoportos feladatlap. A lapot annyi példányban kell sokszorosítani, ahány csoport dolgozik majd vele.
D3 – Sorsok, életképek. Háromféle csoportos feladatlap. Mindegyik lapot annyi példányban kell sokszorosítani, ahány tanuló dolgozik vele.
D4 – A méltányos kereskedelem. Előnyök és értékek. A lapból minden tanuló számára kell egyet másolni.
D5 – A hagyományos kereskedelem. Vitatkozó gondolatok. A lapból minden tanuló számára kell egyet másolni.
D6 – Méltányos vagy hagyományos. Vitakártyák. A lapot egy példányban kell lemásolni, és cédulákra kell vágni.
D7 – Az élvezeti cikkek kereskedelmének hatásai. Csoportos feladatlap. A lapot annyi példányban kell sokszorosítani, ahány csoport dolgozik majd vele.